

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

การใช้ผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บในการกระทำความผิด

Employment of Person Depending on instigator due to sickness for committing crimes

ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา¹, วิสาข์ บุญยนิตย์², แพทย์หญิงปิยธิดา ทองรอง³, ศุภวุฒิ ปาติมานนท์⁴
อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
¹หัวหน้าโครงการวิจัย, ^{2,3,4}นักวิจัย

tanawat.pi@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือสำหรับป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติถึงเรื่อง “ตัวการ” (มาตรา 83) และ “ผู้ใช้” (มาตรา 84) โดยมีสาระสำคัญว่า ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็น “ตัวการ” ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ส่วนผู้ก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วานหรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีการอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด (มาตรา 84 วรรคหนึ่ง) และถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ (มาตรา 84 วรรคสาม ตอนต้น) ด้วยเหตุนี้ ถ้า “ผู้ถูกใช้” ได้ลงมือกระทำความผิด “ผู้ใช้” ย่อมได้รับโทษเสมือน “ตัวการ” โดยมีลักษณะเป็นการนำเอาโทษของ “ตัวการ” มาปรับใช้เท่านั้น เนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำอันเป็นการร่วมกันของ “ตัวการ” และการใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิดของ “ผู้ใช้” ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ในกรณีที่ผู้ถูกใช้เป็นผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บ ประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้ซึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้นั้น (มาตรา 84 วรรคสาม ตอนท้าย) ดังนั้น หากผู้ใช้เปลี่ยนแปลงการกระทำของตนเองจากการ “ใช้” มาเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุเจ็บป่วยดังกล่าวเสียเอง จะเห็นว่า ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการเท่านั้นอันเป็นการลักลั่นในทางกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด

คำสำคัญ : ตัวการ / ผู้ใช้ / ป่วยเจ็บ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ABSTRACT

Thai Criminal law helps to protect and suppress crime, specifying “principal” and “instigator” that persons jointly committing offence are “principals”(Sections 83 and 84). Person causing someone to commit offence by employment, compulsion, threat, hire, asking as favor or instigation, is an instigator. If such person commits offence, instigator is punished as principal because it is crime jointly committed by “principal”.

Person depending upon instigator due to sickness is subject to one-half of punishment of such offence. If instigator changes to be co-offender, punishment as principal shall apply only. This is overlapping of law on punishment.

Keywords : Principal / Instigator / Sickness

บทนำ

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้มีการกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดหรือบังคับให้มีการกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดโดยผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องรับโทษ กฎหมายอาญาจึงเป็นหลักประกันความมั่นคงของชีวิตประชาชนและสังคม การบังคับใช้กฎหมายอาญาจึงต้องใช้โดยยุติธรรม เสมอภาค เท่าเทียม โปร่งใส นอกจากนี้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้น กฎหมายอาญาจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเชิงรุกอีกด้วย สำหรับประเทศไทยกฎหมายอาญาฉบับแรกมีการประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2451 คือ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ซึ่งในหมวด 6 ได้มีการบัญญัติถึงกรณีว่าด้วยบุคคลหลายคนกระทำความผิดอย่างเดียวกันที่เรียกว่า “ตัวการ” (มาตรา 63) และ “ผู้ใช้” (มาตรา 64) เอาไว้ ต่อมาในปี พ.ศ.2499 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายอาญาและในหมวด 6 เรื่องตัวการและผู้สนับสนุนได้มีการบัญญัติถึง “ตัวการ” (มาตรา 83) และ “ผู้ใช้” (มาตรา 84) โดยยังคงสาระสำคัญเอาไว้ว่า ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็น “ตัวการ” ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ส่วนผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วานหรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีการอื่นใดผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด (มาตรา 84 วรรคหนึ่ง) และถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ (มาตรา 84 วรรคสอง) ด้วยเหตุนี้ ถ้า “ผู้ถูกใช้” ได้ลงมือกระทำความผิด “ผู้ใช้” ย่อมได้รับโทษเสมือน “ตัวการ” โดยมีลักษณะเป็นการยืมโทษมาปรับใช้เท่านั้น เนื่องจากลักษณะแห่งการกระทำอันเป็นการร่วมกันของ “ตัวการ”และการใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิดของ “ผู้ใช้” นั้นกฎหมายบัญญัติไว้มีความแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าปัจจุบันนี้ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2559 มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเดิมและมีการบัญญัติเพิ่มเติมโดยกำหนดขึ้นใหม่ว่า “ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการและถ้าผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้พิการ ผู้ทพพลภาพ ลูกจ้างหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้ที่มีฐานะ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ยากจนหรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บหรือไม่ว่าทางใด ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ซึ่งกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้นั้น” จึงเกิดปัญหาที่ทำการวิจัยว่า การเป็นตัวการหรือผู้ซึ่งดังกล่าว หากผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ ลูกจ้างหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้ที่มีฐานะยากจนหรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บกลายเป็นตัวการเสียแล้ว ดังนี้ การบังคับใช้กฎหมายอาญาเกี่ยวกับระวางโทษของตัวการและผู้ใช้นั้นเป็นอย่างไร

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ซึ่งมีประสิทธิภาพจึงควรมีการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ซึ่ง เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ของการเป็นตัวการและผู้ซึ่งรวมถึงระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อพัฒนาหลักเกณฑ์อันเป็นเครื่องมือในการบังคับใช้กฎหมายให้แก่หน่วยงานภาครัฐทั้งหลายใช้สำหรับแก้ไขปัญหอาชญากรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบการเป็นตัวการและผู้ซึ่งในการกระทำความผิดก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญากับหลังมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ซึ่งในการกระทำความผิด
3. เพื่อวิเคราะห์รวบรวมข้อเสนอแนวทางแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ซึ่งในการกระทำความผิด

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยและต่างประเทศ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารที่เป็นคำพิพากษาศาลฎีกาและงานวิจัยทางกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ซึ่ง

3. ขอบเขตด้านวิธีวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหา

การทบทวนวรรณกรรม

1. ตัวการ

คำว่า “ตัวการ” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Principal” เป็นภาษาทางกฎหมายมีการบัญญัติขึ้นครั้งแรกในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 มาตรา 63 ต่อมามีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ในมาตรา 83 จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเป็นตัวการมีลักษณะสำคัญ คือ ต้องบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งร่วมกระทำความผิดด้วยกัน (พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2543:154) และต้องเป็นการกระทำความผิดโดยเจตนาในระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไปโดยมีการกระทำร่วมกันและเจตนา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

กระทำร่วมกันในขณะกระทำความผิด (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2551: 600) ซึ่งระบบผู้ร่วมกระทำความผิดจะส่งผลกระทบต่อวงโทษที่แตกต่างกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับผู้ร่วมกระทำความผิด (คณิต ฌ นคร ,2556: 393) ดังนั้น การเป็นตัวการจะเกิดขึ้นเมื่อความผิดอันหนึ่งเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งร่วมกระทำกัน ถ้าหากบุคคลหลายคนต่างคนต่างทำความผิดคนละอัน แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันในวาระและสถานที่เดียวกัน แต่มิได้ร่วมกันกระทำก็ไม่ใช่กรณีตัวการ (จิตติ ดิงศภัทย์ 2555:416)

อย่างไรก็ดี การกระทำร่วมกันอาจมีได้หลายลักษณะ เช่น แบ่งหน้าที่กันทำ ส่งสัญญาณให้พรรคพวกทราบ คอยดูต้นทางให้ เป็นต้น (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ,2559:70) ความสำคัญอยู่ที่การร่วมการกระทำต้องเป็นขณะที่กระทำความผิด (ธีสุทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์, 2555:502) จึงสรุปได้ว่า ความผิดฐานเป็นตัวการจะต้องปรากฏว่าเข้าองค์ประกอบ 3 ข้อ คือ (1) ต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป (2) ต้องได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกัน (3) ต้องได้มีเจตนาที่จะร่วมกระทำความผิดด้วยกัน (หยุด แสงอุทัย,2556:105) และสำหรับโทษที่ตัวการได้รับตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 83 กำหนดให้ตัวการต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

2. ผู้ใช้

คำว่า “ผู้ใช้” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Agent” เป็นภาษาทางกฎหมายมีการบัญญัติขึ้นครั้งแรกในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 มาตรา 64 ต่อมามีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 ในมาตรา 84 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2559 ในมาตรา 8 โดยให้ยกเลิกความในมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายอาญาและให้ใช้ความใหม่แทนจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าลักษณะของการเป็นผู้ใช้ต้องมีการกระทำอันเป็นการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด ต้องมีเจตนาก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดและการกระทำของผู้ถูกใช้นั้นจะต้องเป็นการกระทำความผิดโดยเจตนา (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2551: 644) การใช้ยั้รวมถึงการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้อื่นตัดสินใจกระทำความผิด (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ , 2559:72) สำหรับการ “ก่อ” หมายถึง การที่ผู้ใช้ก่อเจตนาของผู้อื่นขึ้นและผู้ใช้ให้กระทำความผิดจึงจำกัดอยู่ที่การกำหนดเจตนาของผู้อื่นในการกระทำความผิดฐานหนึ่ง (คณิต ฌ นคร, 2556:402) ซึ่งรวมถึงการทำให้ผู้อื่นตัดสินใจกระทำผิดอาญา ไม่ใช่ใช้ตัวเองและไม่ใช้ทำเอง (ธีสุทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์, 2555: 502) และการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด ต้องมีผล คือ มีความผิดกระทำลงตามที่ก่อนั้น ต้องมีเจตนาก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด (จิตติ ดิงศภัทย์, 2555:416) ส่วนโทษนั้นผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ คือเสมือนได้กระทำความผิดนั้นโดยตนเอง ประมวลกฎหมายอาญาเรียกว่าผู้ใช้ให้กระทำความผิดซึ่งแตกต่างจากการกระทำความผิดโดยอ้อมซึ่งผู้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดแทนผู้ใช้ เพราะเหตุผู้ถูกใช้มิได้มีเจตนากระทำความผิด (หยุด แสงอุทัย , 2556: 110, 112) อย่างไรก็ตาม กฎหมายไทยมิได้บัญญัติความผิดของผู้กระทำความผิดโดยอ้อมไว้โดยชัดแจ้ง (พนม พลพุทธรักษ์ , 2531: 127)

สำหรับการเพิ่มโทษของผู้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 วรรคสามแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2559 บัญญัติว่า “ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ ถ้าผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีผู้พิพากษา ผู้ทพพลภาพ ลูกจ้าง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

หรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้มีฐานะยากจนหรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บหรือไม่ว่าทางใด ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้กึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้นั้น”

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร

การวิจัยในส่วนนี้ เพื่อตอบจุดประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ “การศึกษาในเชิงเปรียบเทียบการเป็น ตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิดก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญากับหลังมีการแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา” และ “สภาพปัญหาเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิด” และ “วิเคราะห์รวบรวมข้อเสนอแนวทางแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิด” โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่

1.1.1 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิด

1.1.2 ตำราและหนังสือคำอธิบายกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิด

1.1.3 งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับการเป็นตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิด

1.2 ข้อมูลที่เป็นเอกสารคำพิพากษาศาลฎีกา ได้แก่

1.2.1 คำพิพากษาศาลฎีกาช่วงเวลาที่ยกกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 มีผลใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ.2451 ถึง พ.ศ.2499

1.2.2 คำพิพากษาศาลฎีกาช่วงเวลาที่ยกประมวลกฎหมายอาญาใช้บังคับก่อนมีการแก้ไขเรื่อง ผู้ใช้ตั้งแต่พ.ศ.2499 ถึง พ.ศ.2559

1.2.3 คำพิพากษาศาลฎีกาช่วงเวลาที่ยกประมวลกฎหมายอาญาใช้บังคับหลังมีการแก้ไขเรื่อง ผู้ใช้ตั้งแต่พ.ศ.2559 ถึงปัจจุบัน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทางเอกสารเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาจัดแบ่งออกเป็น ประเภทและได้ดำเนินการวิเคราะห์เป็นขั้นตอน ดังนี้

2.1 เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

2.1.1 ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย

2.1.2 ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากตำราและหนังสือ

2.1.3 ส่วนที่เป็นงานวิจัยและบทความ

2.1.4 ส่วนที่เป็นคำพิพากษาศาลฎีกา

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2.2 ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

2.2.1 วิเคราะห์ ตีความและให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็น จัดกลุ่มข้อมูล

2.2.2 เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย หาข้อสรุป

สถานที่เก็บข้อมูล

ตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายทั้งของไทยและกฎหมายต่างประเทศ จากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดเนติบัณฑิตยสภา และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์เพชรรัตนนิติทรัพยากร คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ) เช่น ระบบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกาแห่งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศาลฎีกา เป็นต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ในกรณีที่ผู้ถูกใช้เป็นผู้ต้องพึงพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บ ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้ซึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้นั้น (มาตรา 84 วรรคสาม ตอนท้าย) เมื่อผู้ใช้เปลี่ยนแปลงการกระทำของตนเองจากการใช้มาเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับผู้ต้องพึงพาผู้ใช้เพราะเหตุเจ็บป่วยดังกล่าวเสียเอง ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการเท่านั้นอันเป็นการลักลั่นในทางกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการเพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบการเป็นตัวการและผู้ใช้ในการกระทำความผิดก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญากับหลังมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เดิมก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญา แม้ลักษณะการกระทำของ “ตัวการ” และ “ผู้ใช้” จะมีความแตกต่างกัน แต่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดระวางโทษให้นำมาใช้ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็น “ตัวการ” หรือ “ผู้ใช้” ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ “ตัวการ” ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ส่วน “ผู้ใช้” ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการซึ่งก็คือระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเหมือนดังเช่นกรณีของ “ตัวการ”

อย่างไรก็ดี หลังจากมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 วรรคสามซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2559 โดยบัญญัติว่า “ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ ถ้าผู้ถูกใช้เป็นบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ ลูกจ้างหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้มีฐานะยากจนหรือผู้ต้องพึงพาผู้ใช้เพราะเหตุป่วยเจ็บหรือไม่ว่าทางใด ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้ใช้ซึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับผู้นั้น” ดังนี้ หากผู้ใช้เปลี่ยนแปลงการกระทำของตนเองจากการใช้มาเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับผู้ต้องพึงพาผู้ใช้เพราะเหตุเจ็บป่วยดังกล่าวเสียเอง

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

จะเห็นว่า ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการเท่านั้นอันเป็นการลักลั่นในทางกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางด้านสังคม

เนื่องจากปัจจุบันนี้ ผู้เจ็บป่วยมีปริมาณมากโดยเฉพาะผู้เจ็บป่วยที่ผู้ต้องพึ่งพาผู้อื่นในการรับเข้ารักษาพยาบาล เช่น ผู้ป่วยโรคมะเร็ง ผู้ป่วยโรคไต เป็นต้น จะเห็นว่า กลุ่มผู้เจ็บป่วยเหล่านี้ย่อมต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยนำพามารับรักษาที่โรงพยาบาลและต้องรอคอยจนกว่าการรักษาในครั้งหนึ่งๆ นั้นจะเสร็จสิ้นลง เช่น การรอคอยผู้ป่วยโรคไตฟอกไต การรอคอยผู้ป่วยมะเร็งรับการให้เคมีบำบัด ดังนั้น หากเดิมผู้นำผู้เจ็บป่วยมารักษาที่โรงพยาบาลด้วยเหตุดังกล่าวใช้ผู้เจ็บป่วยกระทำความผิด แต่ต่อมาผู้นำผู้เจ็บป่วยร่วมกับผู้เจ็บป่วยกระทำความผิดเสียเอง เช่นนี้ บทเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84 วรรคสามก็ไม่อาจใช้บังคับได้ เพราะลักษณะแห่งการกระทำเปลี่ยนแปลงไปจากการ “ใช้” ไปเป็นการ “ร่วมลงมือ” จึงควรแก้ไขกฎหมายเรื่องตัวการให้มีเพิ่มโทษดังเช่นกรณีผู้ใช้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับโทษจึงจะมีความสอดคล้องไปในทางเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

การวิจัยนี้เป็นเพียงการวิจัยเอกสารที่มีข้อจำกัดข้อมูลทางคดีภายหลังพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2559 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวเพียงมีการประกาศใช้ได้เพียงหนึ่งปีเศษเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมว่าลักษณะการปรับใช้บทกฎหมายดังกล่าวของศาลยุติธรรมในอนาคตจะวางบรรทัดฐานในการตัดสินคดีความอย่างไรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์.คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป.พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พลสยาม พรินต์ติ้ง, 2551.

คณิต ฌ นคร.กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิญญูชน จำกัด, 2556.

จิตติ ดิงศภัทย์.กฎหมายอาญาภาค 1.พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง, 2555.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ.กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2559.

ธีสุทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์.กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2555.

หยุด แสงอุทัย.กฎหมายอาญาภาค 1.พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, 2554.

พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย.ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, 2543.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- จิตติ เจริญฉ่ำ. **ตัวการและผู้สนับสนุน.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514.**
- รณกรณ์ บุญมี. **ความผิดที่เป็นการเริ่มต้น;ศึกษาแนวความคิดของกฎหมายระบบคอมมอนลอว์.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.**
- ทรงพล สงวนพงษ์. **ความรับผิดในทางอาญาของผู้ใช้.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.**
- พนม พลพุทธรักษ์. **ผู้กระทำผิด – ผู้ร่วมกระทำผิด.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.**
- อชิรญาณ จันทรพูล. **ผู้กระทำความผิดโดยอ้อม.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.**
- เอกกมล บำรุงพงศ์. **ความรับผิดในทางอาญาของตัวการและผู้ใช้ : ศึกษาเฉพาะความผิดที่กฎหมายกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้กระทำ.วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.**